

Հաստատում եմ՝
Բժշկության համալսարանի
ԳԽ Նախագահ
Ն. Խ. Սարիբեկյան

11 2020թ.

ԱՎԱՆԴԱԿԱՆ ԲԺՇԿՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ

ՌԻՍԿԵՐԻ ԲԱՑԱՀԱՅՏՄԱՆ ԵՎ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳ

Բարձրագույն ուսումնական հաստատության կարևորագույն խնդիրներից մեկը ռիսկերի բացահայտումն ու դրանց կառավարումն է: Ռիսկի կառավարումն այնպիսի գործընթաց է, որի նպատակն է հայտնաբերել բուհի առջև ծառայած բոլոր ռիսկերը և համապատասխան ձևով դրանք կառավարել ու նվազեցնել:

Գործնականում ռիսկերի կառավարումը ընդունված է բաժանել 5 հիմնական փուլերի՝

- 1) ռիսկերի բացահայտում,
- 2) ռիսկերի դասակարգում,
- 3) ռիսկերի գնահատում,
- 4) ռիսկերի վերլուծություն,
- 5) ռիսկերի ազդեցության կառավարում՝ մեղմացում:

1) *Ռիսկերի բացահայտում* - գործընթաց է, որը նախատեսված է հայտնաբերելու բոլոր այն ռիսկերը, որոնք կարող են խոչնդոտ հանդիսանալ բուհի համար: Համալսարանի առաջնային խնդիրն է բացահայտել հնարավոր բոլոր ռիսկերը և կազմել հավանական ամբողջական ցանկ: Գործունեության և կառավարման ընթացքում ռիսկերը փոխվում են, որոշներն ավելանում են, որոշները պակասում են:

2) *Ռիսկերի դասակարգում* - ռիսկերը կարող են լինել.

- Արտաքին ռիսկեր՝ օրենսդրական փոփոխություններ, սոցիալական և քաղաքական միջավայր:
- Ներքին ռիսկեր՝ ուսանողների, դասախոսների և մասնագետների արտահոսք:

3) *Ռիսկերի գնահատում* - Ռիսկերի գնահատումն իրականացվում է հետևյալ փուլերով՝

➤ Որակական գնահատում - որակական վերլուծությունը ենթադրում է ռիսկերի ծագման պայմանների գնահատում: Որակական գնահատման խնդիրը յուրաքանչյուր ռիսկի կարևորության աստիճանի որոշումն և դրանց հակազդելու ձևերի և քայլերի ընտրությունը:

➤ Քանակական գնահատում - ասելով հասկանում ենք ռիսկերի ծագման հավանականության որոշումը և համալսարանի վրա ռիսկերի հնարավոր ազդեցությունը:

4) Ռիսկերի վերլուծություն - ռիսկերի վերլուծությունը բաղկացած է մի շարք քայլերից՝

- ա) հնարավոր բոլոր քայլերի և արդյունքների դիտարկում,
- բ) ռիսկերի գնահատումը և բաժանում՝ վերահսկելի և անվերահսկելի,
- գ) արդյունքների ներկայացում՝ իրատեսական կամ ոչ իրատեսական,
- դ) ռիսկերի առաջնային կամ երկրորդականի տարանջատում,
- ե) հաճախ քանակական տվյալները հասանելի չեն կամ կասկածելի են:

Այս դեպքերում սովորաբար տարածվում են հետևյալ կոշտ գնահատականները՝

Աղյուսակ 1 Ծանրության գնահատում

Ծանրության աստիճան	Հետևանք	Ազդեցության նկարագրություն
1	Սահմանային	Մասնակի կիսանգարի ծրագրի իրականացմանը
2	Նշանակալից	Կարևոր գործընթացի ընդհատում
3	Լուրջ	Կարևոր գործընթացի մի մասի չկատարում
4	Շատ լուրջ	Հիմնական գործունեության ցուցանիշների չկատարում
5	Աղետալի	Կարող է առաջացնել գործընթացի ձախողում

5) Ռիսկերի ազդեցության կտրավարում՝ մեղմացում - Երբ վերլուծված են ռիսկերը, անհրաժեշտ է որոշել հետագա գործողությունները: Գործնականում առկա է ռիսկերի չորս հնարավոր պատասխաններ.

- 1) Նախապես կանխել ռիսկը - այսինքն, չձեռնարկել այն գործողությունը, որը կարող է առաջացնել տվյալ ռիսկը:
- 2) Փոխանցել ռիսկը - սովորաբար այն դեպքն է, երբ բուհը դիմում է ապահովագրական քաղաքականության ռիսկը փոխհատուցելու համար՝ դրանով իսկ հնարավոր ռիսկային միջոցառումը վերափոխելով:
- 3) Կրճատել ռիսկը - միջոցներ ձեռնարկել երկուսն էլ նվազեցնելու համար:

4) Ընդունել ռիսկը - օգտագործել բոլոր հնարավորությունները: Յուրաքանչյուր ռիսկի համար մշակել մեղմացման ռազմավարություն՝ համապատասխան քայլերով:

Ռիսկերի կառավարման գործընթացը պետք է ունենա հստակ ռիսկերի ցանկ և յուրաքանչյուր ռիսկի համար նախատեսված մեղմացման ռազմավարություն: Ի վերջո, խուսափելով մեկ ռիսկից՝ խուսափում ենք մեկ խնդրից: Սա է կառավարչի աշխատանքի մի մասը, ով անընդհատ վերագնահատում է կազմակերպության ռիսկերը:

Ներկայիս շուկայական տնտեսությունում համալսարանի կենսունակությունն ու կայուն մրցակցային առավելությունն ապահովելու և այն հետևողականորեն պահպանելու նպատակով ցանկացած բուհ նույնիսկ սահմանափակ ռեսուրսների պայմաններում պետք է կիրառի ռազմավարական կառավարման արդյունավետ գործիքներ, ժամանակ առ ժամանակ խորը վերլուծության ենթարկի առկա և սպառնացող ակադեմիական ռիսկերը և մշակի դրանք կառավարելու համապատասխան մեխանիզմներ:

ՌԻՍԿԵՐԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

№	Գործառույթի և/կամ ենթահամակարգի նկարագիրը	Ռիսկի նկարագիր
1	Գիտահետազոտական գործունեություն	Գիտությամբ զբաղվող երիտասարդ կադրերով համալրումը Գիտահետազոտական բազայի արդիականացման տեմպերը
2	Բարձրագույն կրթության կազմակերպում	Արտասահմանյան բուհերի և կազմակերպությունների հետ համագործակցության հեռանկարային ծրագրեր Ուսանողների փոխանակման հեռանկարային ծրագրեր Ուսանողների պրակտիկաների կազմակերպման արդիականացման հնարավորությունների ընդլայնում Պրոֆեսորադասախոսական անձնակազմի սերնդափոխության տեմպեր Ուսումնական լաբորատորիաների, սարքավորումների արդիականացման տեմպեր Դիմորդների քանակի նվազում, ըստ տարիների, որի հետևանքով նվազում է նաև ֆինանսական հոսքերը
3	Ֆինանսական գործառույթներ	Ուսման վարձերի անկանոն վճարումներ Օրենսդրության փոփոխություններ Վերը նշված բոլոր ռիսկային գործոնները թողնում են իրենց հետևանքները